

Opgave 3 Het Arctisch gebied

14 maximumscore 1

Intergouvernementele samenwerking. Citaat: “Beslissingen van de Arctische Raad worden genomen op basis van consensus tussen de acht Arctische Staten” (r. 44-47).

15 maximumscore 4

een juist antwoord bevat:

- een kenmerk van de VN Veiligheidsraad waaruit blijkt dat deze raad over een politieke machtsbron beschikt 1
- een kenmerk van de Arctische Raad uit tekst 2 waaruit blijkt dat deze raad niet over een politieke machtsbron beschikt 1
- het verschil tussen de twee raden, met gebruikmaking van de omschrijving van politieke machtsbronnen 1
- de conclusie dat de VN Veiligheidsraad meer macht heeft dan de Arctische Raad met gebruikmaking van het kernconcept macht 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- De VN Veiligheidsraad kan bindende sancties aan staten opleggen 1
- In tekst 2 staat dat de Arctische Raad geen afspraken kan opleggen aan staten (r. 57-60) 1
- Met het kunnen opleggen van sancties aan staten en dus het legitiem dwang uit kunnen oefenen op staten heeft de VN Veiligheidsraad een politieke machtsbron, die de Arctische Raad niet heeft 1
- Daarmee heeft de VN Veiligheidsraad wél het vermogen om voldoende hulpbronnen, zoals sancties, in te zetten waardoor de handelingsmogelijkheden van de staten kan worden beperkt, terwijl de Arctische Raad de gemaakte afspraken niet kan opleggen. De VN Veiligheidsraad heeft dus meer macht dan de Arctische Raad 1

Vraag	Antwoord	Scores
16	maximumscore 4	
	een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> • twee kenmerken van de liberale theorieën (per kenmerk 1 scorepunt) 	2
	<ul style="list-style-type: none"> • bij elk kenmerk het gebruik van een voorbeeld uit tekst 2 om dit kenmerk uit te leggen (per voorbeeld 1 scorepunt) 	2
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens de liberale theorieën wordt door de relaties met andere actoren zoals non-gouvernementele organisaties de handelingsruimte van staten ingeperkt 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Uit tekst 2 blijkt dat de staten die samenwerken in de Arctische Raad bij besluiten rekening moeten houden met deze non-gouvernementele organisaties, namelijk de Arctische inheemse organisaties (r. 47-49) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens de liberale theorieën worden internationale verhoudingen ook door niet-militaire aspecten bepaald 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Uit tekst 2 blijkt dat staten uit de Arctische Raad samenwerken vanwege niet-militaire aspecten. Individuele staten zijn samen verantwoordelijk voor milieuaspecten, zoals het belang van duurzame ontwikkeling en milieubescherming (r. 8-14) 	1
17	maximumscore 2	
	een juist antwoord bevat:	
	een uitleg dat er een verschil is tussen representatie en representativiteit van de Arctische inheemse bevolking bij de besluitvorming in de Arctische Raad, met gebruik van:	
	<ul style="list-style-type: none"> • het kernconcept representatie met een voorbeeld uit tekst 2 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • het kernconcept representativiteit met een voorbeeld uit tekst 2 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • In tekst 2 staat dat zes organisaties, die de Arctische inheemse bevolking representeren, een status van Permanente Deelnemer hebben in de Arctische Raad (r. 21-25). De organisaties vertegenwoordigen dus de Arctische inheemse bevolking door namens hen in de Arctische Raad op te treden. Er is dan sprake van representatie 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Deze representatie betekent echter niet noodzakelijk representativiteit. In tekst 2 staat dat de beslissingen door de leden van de Arctische Raad worden genomen. De Permanente Deelnemers, die de Arctische inheemse bevolking representeren, worden geraadpleegd en betrokken. De Permanente Deelnemers hebben een adviserende rol, geen beslissende rol (r. 44-49). Dat betekent dat uiteindelijke besluiten van de Arctische Raad niet overeen hoeven te komen met de standpunten van de organisaties die de Arctische inheemse bevolking vertegenwoordigen 	1

Vraag	Antwoord	Scores
18	maximumscore 2	
	een juist antwoord bevat:	
	een uitleg dat de Arctische Raad een politieke institutie is, met gebruik	
	van:	
	<ul style="list-style-type: none"> • het kernconcept politieke institutie 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • een voorbeeld van het kernconcept politieke institutie uit tekst 2 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • De Arctische Raad is een politieke institutie omdat er sprake is van vastgelegde en daarmee geformaliseerde regels voor onder andere staten en organisaties uit het Arctisch gebied. Deze regels bepalen onder andere de verhouding tussen staten en organisaties bij politieke besluiten die in de Arctische Raad worden genomen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Een voorbeeld van een dergelijke regel is dat bij besluitvorming de Permanente Deelnemers actief moeten worden geraadpleegd en betrokken (r. 44-49) 	1
19	maximumscore 2	
	een juist antwoord bevat:	
	een uitleg of er wel of geen conflict is over de claims, met gebruik van:	
	<ul style="list-style-type: none"> • het kernconcept conflict 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • een voorbeeld van het kernconcept conflict uit tekst 3 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Er is bij de claims in het Arctisch gebied op grond van tekst 3 geen sprake van een conflict. Uit tekst 3 blijkt dat staten bij overlappende claims elkaar niet tegenwerken om hun doel, namelijk het erkend krijgen van de claims, te bereiken 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Dit blijkt uit tekst 3 omdat bij overlappende claims alle Arctische staten zich tot nu toe aan het VN Zeerechtverdrag houden (r. 34-36) 	1
	of	
	<ul style="list-style-type: none"> • Er is bij de claims in het Arctisch gebied op grond van tekst 3 wel sprake van een conflict. Uit tekst 3 blijkt dat staten verschillende doelen hebben en elkaar daarin tegenwerken 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Dit blijkt uit tekst 3 omdat bijvoorbeeld Rusland, Noorwegen en Denemarken overlappend noodpoolgebied claimen (r. 18-22) 	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:
 een onderzoeksvraag om te onderzoeken of de zeggenschap van de CLCS als legitiem wordt beschouwd

voorbeeld van een juist antwoord:

In hoeverre accepteren de betrokken actoren de zeggenschap van de CLCS bij de besluitvorming over claims in het Arctisch gebied?

Opmerking

Geen scorepunt toekennen als de woorden 'politiek' of 'gezag' zijn gebruikt.

Opgave 4 De opmars van de robot

21 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:
 een uitleg dat in het gedachte-experiment in tekst 4 het conflictparadigma het meest herkenbaar is, met gebruik van de volgende twee kenmerken van het paradigma met informatie over deze kenmerken uit tekst 4:

- door maatschappelijke veranderingen kunnen opnieuw maatschappelijke tegenstellingen ontstaan 1
- ongelijkheid is gebaseerd op machtsverschillen 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Het meest herkenbaar is het conflictparadigma omdat door maatschappelijke veranderingen, namelijk veranderingen op de arbeidsmarkt als gevolg van robotisering (r. 16-21), opnieuw maatschappelijke tegenstellingen tussen werknemers en kapitaalbezitters kunnen ontstaan (r. 11-12) 1
- Robotisering kan zorgen voor meer inkomensongelijkheid tussen werknemers en kapitaalbezitters. Deze inkomensongelijkheid is gebaseerd op machtsverschillen omdat kapitaalbezitters door winst uit machines meer macht zullen krijgen ten opzichte van werknemers die door robotisering werkloos kunnen worden (r. 31-38) 1